

O‘ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINING RIVOJLANISH HOLATI HAMDA IMKONIYATLARI

R.B.Anorboyeva,

SamISI TFT-122 guruh talabasi:

Ilmiy rahbar: A.Sh.Berdimurodov

Markaziy Osiyoning qoq markazida joylashgan O‘zbekiston o‘zining boy madaniy va tarixiy merosi, do‘stona xalqi, mazali taomlari va go‘zal tabiati bilan sayohat va sayyohlik sanoatini kengaytirib bormoqda. Bugungi kunda mamlakatimiz turizm sohasini yuqori rivojlanish salohiyatiga erishish yo‘lida harakat qilmoqda.

O‘zbekiston ko‘p yillar davomida xorijliklar uchun yopiq edi va hukumat turizmni rivojlantirishga ko‘maklashish maqsadida uning boy madaniy va tarixiy merosiga kirishni ochish uchun islohotlarni boshladi. 2023-yilning 16-20-oktabr kunlari Samarqand shahrida BMT Jahon sayyohlik tashkiloti Bosh Assambleyasining 25-sessiyasi bo‘lib o‘tadi. Sakkizta mehmonxonadan iborat “Buyuk Ipak yo‘li” xalqaro sayyohlik markazi, konferensiya markazi, “Abadiy shahar” ” majmuasi, amfiteatr va boshqa obyektlar yiliga 2 million nafargacha sayyohga xizmat ko‘rsatish quvvatiga ega bo‘lib, 2023-yil avgust oyida Samarqand shahrida foydalanishga topshirildi. 2020-2021-yillarda turizm sohasiga koronavirus pandemiyasi, mehmondo‘stlik xizmatlarini ko‘rsatuvchi provayderlar va boshqalar jiddiy zarar yetdi. sektor ishtirokchilari turli shakllarda davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlandi.

O‘zbekistonga tashrif buyurgan xorijlik sayyohlar soni 2021-yildagi 1,88 milliondan 2022-yilda 5,2 millionga yetgan, biroq 2019-yildagi pandemiyadan oldingi 6,75 million darajasiga hali qaytmagan. O‘zbekistonning turizm xizmatlari eksporti 2022-yilda 1,6 milliard dollarga yetdi va 2024-yilga mo‘ljallangan maqsadlari – 7 million xorijiy sayyoh va 2,5 milliard dollar turizm eksporti. 2023-yil avgustidan O‘zbekiston 90 ta davlat fuqarolari uchun vizasiz rejimni, 56 davlat, jumladan, AQSh fuqarolari uchun esa elektron vizani o‘rnatdi. Prezident Mirziyoyev 2021-yil fevral oyida turizm infratuzilmasini rivojlantirish uchun 100 million dollar ajratgan edi. Hukumat mehmonxona xonalarining umumiy sonini 20 200 tadan (2018 yil) 64 000 taga (2025) ko‘paytirish uchun kamida 50 xonali uch va to‘rt yulduzli mehmonxonalar qurilishini subsidiyaladi. Prezidentning 2023-yil 27-iyulda imzolangan farmoniga ko‘ra, uch, to‘rt va besh yulduzli mehmonxonalar qurilishi uchun subsidiyalar hamda taniqli mehmonxona brendi franchayzi uchun royalti 2026-yil oxirigacha uzaytirildi. Shuningdek, unda tarmoqni rivojlantirish uchun 630,1 million dollarlik investitsiya loyihalari ro‘yxati keltirilgan.

Mamlakatimiz ziyorat turizmini ham rivojlantirmoqda. O‘zbekiston 2023 yilgi musulmonlar sayohati indeksida 137 davlat orasida 13-o‘rinni egalladi. Islom hamkorlik tashkiloti Xivani 2024-yilda Islom olamining turizm poytaxti deb e‘lon qildi. 1200 dan ortiq ziyoratgohga ega mamlakat har yili 1 million ziyoratchini jalb qilishi mumkin. Mutasaddilar Indoneziya, Malayziya, Hindiston, Pokiston, Bangladesh va Yaqin Sharqdan O‘zbekistonga aviaqatnovlarni ko‘paytirish, malakali gidlar tayyorlash, ziyoratgohlar uchun sharoit va yo‘llarni yaxshilash ustida ishlamoqda.

O‘zbekiston ko‘proq sayohatchilarga xizmat ko‘rsatish maqsadida aeroportlarini modernizatsiyasini hamda yo‘nalishlarini kengaytirmoqda. “Uzbekistan Airports” davlat korxonasi 2019-yilda “O‘zbekiston havo yo‘llari” MAK tarkibidan ajralib chiqdi va O‘zbekistonning 11 ta xalqaro aeroportini boshqaradi. “Uzbekistan Airports” xususiy kompaniyalar bilan aeroport qurilishi loyihalari va boshqaruvi bo‘yicha tender asosida hamkorlik qilishni rejalashtirmoqda hamda 2026-yilgacha mamlakat aeroportlarining yo‘lovchi tashish quvvatini ikki baravar, yuk tashish hajmini esa uch barobar oshirishni rejalashtirmoqda. 2023-yilning 16-yanvarida kompaniya o‘rtasida Strategik hamkorlik to‘g‘risidagi bitim imzolandi. Changi International Airports (Singapur) bilan ikkita potentsial loyihaning texnik-iqtisodiy asoslarini birgalikda ishlab chiqish: mavjud Toshkent xalqaro aeroportini rivojlantirish, shu jumladan raqobatbardoshlik va yo‘lovchilarga xizmat ko‘rsatish sifatini oshirish, shuningdek, ilg‘or texnologiyalarni joriy etish va yo‘lovchilar oqimini oshirish. tirbandlik; va yangi Toshkent xalqaro aeroportini rejalashtirish va qurish. Mavjud “Toshkent” xalqaro aeroportini kengaytirish ishlari 2023-yil oxirigacha yakunlanadi va uning o‘tkazish qobiliyati ikki barobarga, soatiga 2400 yo‘lovchiga yetkaziladi. Air Marakanda tomonidan boshqariladigan yangi Samarqand aeroporti 2022-yil mart oyida ochilgan va 2022-yil oktabr oyida “ochiq osmon” rejimida ishlay boshlagan.

Milliy aviatsiya bozori bosqichma-bosqich liberallashtirilmoqda. 2023-yil avgust holatiga ko‘ra, O‘zbekistonda 8 ta rezident aviakompaniyalar mavjud: “O‘zbekiston havo yo‘llari”, Silk Avia, Qanot Sharq, Panorama Airways, Humo Air, Centrum Air, Asia Union Airlines va Tashkent Air. Rezident aviakompaniyalar 2026 yilgacha ichki reyslar uchun chipta narxining 25 foizi miqdorida subsidiya oladi.

Xorijiy investorlar ushbu toifadagi eng ko‘p imkoniyatlarni mehmondo‘stlik sohasida topadilar. Xalqaro mehmonxona brendlari hozirda asosan Toshkent shahrida joylashgan, biroq qadimiy Ipak yo‘lining markaziy shaharlari va yirik turizm yo‘nalishlari bo‘lgan Samarqand, Buxoro va Xivada mehmonxonalar va global franchayzalarga talab katta. Hukumat mamlakat aeroportlariga davlat-xususiy

shiriklik ko‘rinishida bojxona to‘lovlarini to‘lashdan ozod qilish hamda daromad va mulk solig‘ini 50 foizga kamaytirilgan holda uch yil muddatga xorijiy sarmoya va boshqaruv xizmatlarini jalb qilishni istamoqda. O‘zbekistonning o‘zining qisqa va o‘rta masofalarga uchuvchi samolyotlar parkini kengaytirish rejalari ishlab chiqaruvchilar uchun biznes imkoniyatlarini yaratishi kerak.

Foydalangan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Sharobiddin o‘g‘li, S. B., & Paxlavon o‘g‘li, M. F. (2024). O‘ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHI (1991-2021 YILLARDA, FARG‘ONA VODIYSI MISOLIDA). AndMI Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyalari, 1(1), 92-96.
2. Ismigul, I., & Halim, M. (2023). Mustaqillik arafasida Ozbekistonda turizm sohasining holati. SAMARALI TA‘LIM VA BARQAROR INNOVATSIYALAR, 1(5), 256-266.
3. Akkulov, A. U. (2023). O‘ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINING RIVOJLANISHINI DAVLAT TOMONIDAN QO‘LLABQUVVATLASH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.
4. Shovdirov, T. N. (2022). O‘ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING JAHON TAJRIBASI MUAMMO VA ISTIQBOLLAR. Builders of the future, 2(2), 104-111.
5. Agzamov, S. (2024). Turizm transport infratuzilmasini baholash imkoniyatlari va tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish muammolari.
6. Abdiyev, A., & Xolyorova, B. (2023). ZIYORAT TURIZMI SOHASIDA O‘ZBEKISTONNING O‘RNI VA IMKONIYATLARI. Farg‘ona davlat universiteti, (3), 69-69.
7. Norboyeva, D. D. (2023). ZAMONAVIY SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY SALOHIYATINI BOSHQARISH. Educational Research in Universal Sciences, 2(8), 167-171.
8. Zhumakulovna, N. D., & Bakhridinovna, K. S. (2021). Peculiarities of Relationship in Families and Their Influence for the Development of Adolescents. Annals of the Romanian Society for Cell Biology, 2389-2399.
9. Sharifxodjayev, U., & Norboyeva, D. (2020). PISA tadqiqotida kreativ fikrlashni baholash doirasi (PISA 2021 Creative Thinking Framework (Third Draft)). Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti/Tarjima.
10. Адилова, С., & Норбоева, Д. Ж. (2020). Проблема инновационного образования в высших учебных заведениях. Архивариус, 2 (47)), 97-99.
11. Norboyeva, D. D., & Ko‘chimova, S. R. (2024). BOSHLANG‘ICH SINIF DARS JARAYONLARIDA DIDAKTIK O‘YINLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI. GOLDEN BRAIN, 2(6), 68-72.
12. Мухаммедов, М. М., & Исхакова, С. А. (2023). ТЕОРИЯ ПОТРЕБНОСТЕЙ И ПРОБЛЕМЫ ЛЕГАЛИЗАЦИИ НЕОФИЦИАЛЬНОЙ ЗАНЯТОСТИ. Экономика и социум, (6-1 (109)), 899-917.

13. Мухаммедов, М. М., & Исхакова, С. А. (2020). ЭКОНОМИКА УЗБЕКИСТАНА (МАБЕРАНАХРА) В ЭПОХУ ПРАВЛЕНИЯ ТИМУРА И ТИМУРИДОВ. In Colloquium-journal (No. 2-10, pp. 5-10). Голопристанський міськрайонний центр зайнятості= Голопристанский районный центр занятости.
14. Мухаммедов, М., & Исхакова, С. (2021). Совершенствование системы стимулирования результатов труда научных работников. Экономика и инновационные технологии, (6), 80-92.
15. Javohir, S., & Xadjaeva, F. (2024). ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF STATE BUDGET DISTRIBUTION. American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157), 2(1), 239-242.
16. Ашурова, О. Ю., & Шодиев, Ж. (2024). ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ИНВЕСТИЦИОННОГО КЛИМАТА В УЗБЕКИСТАНЕ. The Role of Exact Sciences in the Era of Modern Development, 2(4), 67-73.
17. Shodiev, J., & Zarina, R. (2024). SOCIO-ECONOMIC CONSEQUENCES OF DIGITAL ECONOMY DEVELOPMENT. American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157), 2(1), 200-202.

